

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА
І ПРЭЗІДУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

ЗАГАД ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА Генералу армii ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га Украінскага фронта, фарсіраваўшы раку Случ, учора, 11 студзеня, штурмам авалодалі горадам Сарны, вялікім чыгуначным вузлом і важным апорным пунктам абароны немцаў на Палескім напрамку.

У баях за авалоданне горадам Сарны вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта Пухава, генерал-маёра Іванова і артылерысты палкоўніка Міхайлава.

У азnamенаванне атрыманай перамогі злучэнні і часді, якія найбольш вызначыліся ў баях за вызваленне горада Сарны, прадставіць да прысваення назвы „Сарненскіх“ і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 12 студзеня, у 20 гадзін сталіца нашай Радзімы Москва ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад Сарны,—дванаццацю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні абвяшчаю падзяку ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўздзельнічалі ў баях за вызваленне горада Сарны.

Вечная слава героям, якія загінулі ў барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вірхоўны Галоўнакамандуючы

Маршал Совецкага Саюза—І. СТАЛІН.

12 студзеня 1944 года.

ПОЎНАСЦЮ ЗАСЫПАЦЬ І АЧЫСЦІЦЬ НАСЕННЕ ДЛЯ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

Страшэнны лёс рыхтавалі гітлераўскія бандыты калгасаму сялянству. Па-бандыцу напала нямецка-фашысцкая арда на нашу Радзіму. Ёй удалося часова акупіраваць значную частку совецкай тэрыторыі, у тым ліку і нашу Беларусь.

Геройска біліся славіны воіны Чырвонай Арміі, яны наносілі магутныя ўдары, выматвалі і знясільвалі ворага. Толькі нечаканасць нападу дала магчымасць гітлераўскай зграі часова захапіць совецкую тэрыторыю.

Уварваўшыся на беларускую зямлю, нямецкія акупанты разбурылі, зруйнавалі нашы гарады і вёскі. Яны пачалі знішчаць ўсё, што стварыў наш народ сваёй працавітай рукою.

Нямецка-фашысцкія мярзотнікі разбурылі і абраўвалі нашы калгасы—аснову заможнага і культурнага жыцця сялянства. Яны хадзілі заніволіць наш народ, пазбавіць яго сваёй дзяржаўнасці і самастойнасці, зрабіць нашу краіну калоніяй нямецкіх імперыялістаў.

Немцы адабралі ў калгаснікі і калгасніцы, спецыялісты сельскай гаспадаркі! Прыкладзем усе сілы, каб веснавую сяўбу сустрэць падрыхтавана! Гэтым мы дапаможам Чырвонай Арміі хутчэй разгроміць нямецка-фашысцкіх мярзотнікаў.

Але як ні тужыліся гітлераўскія гады, ім не ўдалося

№ 6
(7567)
ПЯТНІЦА
14
СТУДЗЕНЯ
1944 г.

Цена 20 кап.

Таварыши калгаснікі і калгасніцы!
Ададзім усе сілы на аднаўленне
калгаснай гаспадаркі, разбуранай ня-
мецка-фашистыкімі захопнікамі!

Узорна падрыхтуемся да вясновай
сяўбы!

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

3 аператывнай зводкі за 12 і 13
студзеня

На Мозырскім напрамку наши войскі 11 студзеня перайшлі ў наступленне і за два дні ўпартых баёў прарвалі вельмі ўмацаваную абарончую паласу праціўніка працягам па фронту звыш 30 кілометраў і ў глыбіню да 15 кілометраў. Наши мі войскамі вызвалена больш 30 насялённых пунктаў.

На працягу 13 студзеня на Мозырскім напрамку войскі Беларускага фронта пад камандаваннем генерала армii Ракасоўскага працягвалі развіваць наступленне і з баямі занялі больш 40 насялённых пунктаў, у тым ліку вялікія насялённыя пункты Шычы, Туравічы, Сухавічы, Дудзічы, Буда, Гулевічы, Пепніца, Міхалкі, Бібікі, Таўрычаўка, Каменка, Зімовічы, Маицеўка, Прудок, Нагорнае і чыгуначныя станцыі Юшкі, Галевіцы, Мытва, Міхалкі. Наши войскі шчыльна падышлі да абласнога цэнтра Беларускай ССР горада Мозыр, горада і вялікага чыгуначнага вузла Кацінкічы.

На заході і на паўднёвы заход ад Сарны наши войскі з баямі прасоўваліся наперад, занялі некалькі насялённых пунктаў і чыгуначныя станцыі Тутавічы, Графскі Курэнъ, Малынск. У баях за горад Сарны нашымі войскамі захоплены наступныя трафеі: гарматы рознага калібра — 38, мінамётаў — 53, кулямётаў — 140, аўтамашын — 193, павозак з грузамі — 420, коней — 800 і 6 складаў са зброяй, боепрыпасамі і харчаваннем.

На заході і на паўднёвы заход ад Наваград-Валынскі наши войскі, працягваючы наступленне, авалодалі раённым цэнтрам Ровенскай обласці горадам Кацэц, раённым цэнтрам Каменец-Падольскай обласці Бераздоў.

На ўсход ад Вінніцы наши войскі адбівалі контратакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка.

На заході і на паўночны заход ад Кіраваграда наши войскі, у выніку баёў, падешылі свае пазіцыі.

На другіх участках фронта—разведка, артылерыйская мінамётная перастрэлка і ў радзе пунктаў—баі мясцовых значэння.

На працягу 12 студзеня наши войскі на ўсіх франтах падблі і зняшчылі 89 нямецкіх танкаў. У паветральных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 102 самалёты праціўніка.

УКАЗ

Прэзідыму Вярхоўнага Совета БССР

Аб прысваенні звання „Народны мастак БССР“

У азnamенаванне 25-годдзя Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і за выдатныя заслугі ў галіне выяўленчага мастацтва і ў стварэнні твораў жывапісу і скульптуры—прысвоіць званне „Народны мастак БССР“:

1. Азгуру Заіру Ісаакавічу.
2. Бялыніцкаму-Бірулі Вітольду Каэтанавічу.
3. Грубе Аляксандру Васільевічу.

Старшыня Прэзідыму
Вярхоўнага Совета БССР **Н. НАТАЛЕВІЧ**.

Сакратар Прэзідыму
Вярхоўнага Совета БССР **Л. ПАПКОЎ**.

7 студзеня 1944 года.

гор. Гомель

УКАЗ

Прэзідыму Вярхоўнага Совета БССР

Аб прысваенні звання „Заслужанага дзеяча науки БССР“

У азnamенаванне 25-годдзя Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і за асабліва выдатныя дасягненні ў галіне науки—прысвоіць званне „Заслужанага дзеяча науки БССР“:

1. Жэбрак Антону Раманавічу.
2. Лубяка Васілю Нікіцічу.
3. Макушок Маркелу Емельянавічу.
4. Міцкевіч (Я. Колас) Канстанціну Міхайлавічу.
5. Ніканаву Леаніду Нікалаевічу.
6. Перцаву Владзіміру Нікалаевічу.
7. Пракапчук Андрэю Якаўлевічу.
8. Годневу Ціхану Нікалаевічу.

Старшыня Прэзідыму
Вярхоўнага Совета БССР **Н. НАТАЛЕВІЧ**.

Сакратар Прэзідыму
Вярхоўнага Совета БССР **Л. ПАПКОЎ**.

7 студзеня 1944 года.

гор. Гомель

УКАЗ

Прэзідыму Вярхоўнага Совета БССР

Аб прысваенні звання „Заслужанага дзеяча мастацтваў БССР“

У азnamенаванне 25-годдзя Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і за выдатныя заслугі і дасягненні ў развіцці мастацтва Беларусі—прысвоіць званне „Заслужанага дзеяча мастацтваў БССР“:

1. Ахрэмчыку Івану Осіпавічу.
2. Багатырову Анатолію Васільевічу.
3. Глебаву Аляксандру Канстанцінавічу.
4. Зайцаву Яўгенію Аляксееўчу.
5. Кудрэвічу Владзіміру Нікалаевічу.
6. Маркісу Оскару Пятровічу.
7. Мадораву Фёдару Аляксандравічу.
8. Садковічу Нікалаю Фёдаравічу.

Старшыня Прэзідыму
Вярхоўнага Совета БССР **Н. НАТАЛЕВІЧ**.

Сакратар Прэзідыму
Вярхоўнага Совета БССР **Л. ПАПКОЎ**.

7 студзеня 1944 года.

гор. Гомель

Указ Прэзідыму Вярхоўнага Совета СССР

Аб узнагароджанні ордэнамі і медалямі партызан, арганізатарамі партызанскаага руху, работнікамі навукі і культуры Беларускай ССР

(Працяг. Пачатак у нумары за 8 студзеня 1944 года)

Ордэнам Айчыннай вайны першай ступені

41. Сілко Антона Владзіміравіча.
42. Смірнова Міхаіла Канстанцінавіча.
43. Стараўйтава Івана Барысавіча.
44. Сцяпанава Нікалая Сцяпанавіча.
45. Сцяпанаву Аляксандру Ігнатавічу.
46. Талаша Васілія Ісаакавіча.
47. Талкачова Івана Кузьміча.
48. Трацеўскага Антона Данілавіча.
49. Федзюба Амоса Клеменсевіча.
50. Федарэнка Максіма Харытонавіча.
51. Шмырова Мінай Філіповіча.
52. Ясіновіча Івана Іосіфавіча.

Ордэнам Айчыннай вайны другой ступені

1. Абрамчыка Івана Антонавіча.
2. Абрасімава Пятра Андрэевіча.
3. Аксёна Фядота Паўлавіча.
4. Андрэева Сяргея Анісімавіча.
5. Апаровіча Іосіфа Ефімавіча.
6. Барсукова Якава Нікандравіча.
7. Бельскую Надзејду Сцяпанавічу.
8. Васілеўскага Віктара Ягоравіча.
9. Галава Пятра Іванавіча.
10. Гусева Барыса Пятровіча.
11. Дзяяруга Васілія Карпавіча.
12. Дзядзева Арсенія Мінавіча.
13. Ісаева Віктара Анатольевіча.
14. Карпічова Пятра Дэмітравіча.
15. Карпічкова Івана Ісаакавіча.
16. Кіекерава Міхаіла Дзямідавіча.
17. Ключыца Нікалая Еўдакімавіча.
18. Когаль Васілія Іванавіча.
19. Казлякевіча Владзіміра Нікалаевіча.
20. Кузняцова Грыгорыя Аляксандравіча.
21. Кузняцова Нікіту Цітавіча.
22. Левых Нікалая Ксенафонтаўчі.
23. Максімава Івана Ягоравіча.
24. Пілюгіна Фёдара Сяргеевіча.
25. Пільгунова Нікалая Нікалаевіча.
26. Пападамава Цімафея Пятровіча.
27. Раханава Андрэя Ягоравіча.
28. Самуйлаву Надзејду Сямёнаўну.
29. Свірыда Валдзіміра Сяргеевіча.
30. Сямёнаў Андрэя Грыгоравіча.
31. Сенічава Нікалая Міхайлівіча.
32. Сігаева Фёдара Фёдаравіча.
33. Сіднявец Нікалая Трафімавіча.
34. Сіманенка Нікалая Сямёнаўчі.

35. Салаўёва Ягора Міхайлівіча.
36. Соламаву Ольгу Іосіфаўну.
37. Счастную Аляксандру Кліменцеўну.
38. Хмялеўцу Нікалая Аляксеевіча.
39. Чаўрыкава Аляксандра Нікалаевіча.
40. Шарыпаву Марыю Фёдаравічу.
41. Шымановіча Віктара Іосіфавіча.
42. Шламанава Аляксандра Гаўрылаўчі.
43. Юракова Дэмітрыя Сямёнаўчі.
44. Юрэнка Віктара Лазаревіча.

Ордэнам Чырвонай Звязды

1. Абрамаву Марыю Пятроўну.
2. Аўрушанка Леаніда Андрэевіча.
3. Андрэева Нікалая Аляксандравіча.
4. Андрэева Аляксандра Нікалаевіча.
5. Андрэенка Васілія Цімафеевіча.
6. Арсенка Арсена Дзянісавіча.
7. Астапенка Паўла Яўменавіча.
8. Баландзіну Елену Міхайлівічу.
9. Баранава Льва Паўлавіча.
10. Барашкава Міхаіла Парфенавіча.
11. Бастуна Паўла Раманавіча.
12. Батурыну Марыю Іванавічу.
13. Беляева Аляксея Канстанцінавіча.
14. Беляева Максіма Савіча.
15. Беляцкага Дэмітрыя Паўлавіча.
16. Беразоўскага Тараса Міхайлівіча.
17. Біруліна Міхаіла Фёдаравіча.
18. Бойка Леаніда Сямёнаўчі.
19. Баркунова Якава Ігнатавіча.
20. Броўку Пятра Усцінавіча.
21. Буевіча Аляксандра Францавіча.
22. Бурмака Нікалая Ільіча.
23. Вярэніча Сцяпана Сямёнаўчі.
24. Вейнеровіча Іосіфа Наумавіча.
25. Валынкіна Якава Цітавіча.
26. Ганенка Івана Пятровіча.
27. Гарыста Васілія Нікалаевіча.
28. Ганцова Міхаіла Аляксандравіча.
29. Ганчарова Сідара Нікалаевіча.
30. Гардзіёнак Дзяміда Нікіфаравіча.
31. Гараднякова Нікалая Сідаравіча.
32. Горцава Нікалая Міхайлівіча.
33. Глебава Фёдара Васільевіча.
34. Грыгор'ева Ісаака Грыгоравіча.
35. Грудзевіч Канстанціна Аляксандравіча.
36. Гуліра Кузьму Ягоравіча.
37. Давыдова Васілія Сяргеевіча.

(Працяг будзе).

Насустрач веснавой сяўбе

Актыўнасць калгаснікаў

Познім вечарам, праама з працы, члены калгаса імені Траецяга Інтэрнацыонала сабраліся на сход. На абвестцы дня стаяла адно пытанне: падрыхтоўка да вясны. На сход сабралася звыш 250 калгаснікаў.

Даклад зрабіў старшыня калгаса Рыгор Антонавіч Саковіч.

— Прайшло трох месяцаў, як мы жывём вольна, поўнымі гаспадарамі сваёй зямлі. Мы здолелі ўжо многае зрабіць. Абагулены коні, насенне, увесе сельскагаспадарчы інвентар, адрамантаваны канюшні, клеці.

У кожным слове старшыні адчувалася, што калгаснікі ўсю свою работу падпіралі інтарэсам фронта.

— З вялікай актыўнасцю, — працягваў тав. Саковіч, — нашы людзі дапамагаюць Чырвонай Армії. Калгаснікі за апошнія дні дадаткова прадалі дзяржаве 100 пудоў хлеба, 400 пудоў бульбы, 30 пудоў мяса. Апрача гэтага, яны падрыхталі і паслаі на фронт 70 пасылак для любімых воінаў, якія вызвалілі Беларусь.

— Але гэта толькі пачатак, — гаварыў далей старшыня. — Перад намі непачаты край работы. Мы рашылі ў 1944 годзе мець 5 жывёлагадоўчых ферм. Для гэтага патрэбна, каб калгаснікі закантрактавалі 50 цялят, 20 авечак, 15 свіней, 250 курэй і гусей. Як вы думаеце, тварышы?

— Будзе зроблена. А то як-ж інакш? — чуюцца вокічы калгаснікаў і калгасніц.

Зараз усе калгаснікі працуяць, не шкадуючы сваіх

сіл. Вось выступае 70-гадовы конюх Констанцін Францавіч Язэрскі. Да вайны ён 3 гады працаў на конюхам. Яго заўсёды ставілі ў прыклад другім калгаснікам. Пры немцах працаўцаў ён адмовіўся. Прышла свая ўлада, і патрыёт зноў даглядае калгасных коней. Ён прынёс на канюшню свае вілы, рыдлёўку, бочку, вядро, ліхтар з газаю і першы прывёз сена.

— Буду працаўцаць яшчэ лепш. Ад кожнай конематкі вырашчу жарабёнка, — гаворыць ён.

Такіх патрыётаў у калгасе многа, і ўсе яны на сходзе выступаюць, дзеляцца з таварышамі сваімі думкамі і ўражаннямі. Дуня Якушова да вайны была знатным ільнаводам раёна, двойчы ўдзельнічала ва Усесаюзнай сельскагаспадарчай выставе, некалькі разоў прэміравана. Пры немцах яна была быс-праўнай рабынёй, сядзела ў турме. А цяпер, калі зноў вярнулася радаснае жыццё, калгасніца арганізавала звяно, будзе вырашчаць высокія ўраджай ільну. Яна першая абагуляла ільнасемя і адразу ж пачала збіраць по-пел.

Адзін за другім выступаюць калгаснікі, яны бяруць на сябе канкрэтныя абавязкаўства. Потым аднадушна прымают зварот да ўсіх калгаснікаў Магілёўскай обласці з гарачым заклікам — хутчэй аднавіць сельскую гаспадарку і ўсебакова падрыхтавацца да вясення сяўбы.

Васіль Пыжкоў.

Вёска Асмолавічы, Клімавіцкага раёна.

АГІТАТАРЫ

З агідай і абурэннем на сельніцтва ўспамінае нямецкую „пропаганду“, пабудованую на шантажы, ашуканстве і зброі. Аб гэтым ярка расказаў на раёнай нарадзе агітаторамі самыя стары ў Чэркаве агітаторы Дэмітрый Сцяпанавіч Асмалоўскі, якому пайшоў 85 год.

— Зброяй немчура прымушала насељніцтва чытаць бязглаздзяя лісткі, — гаварыў тав. Асмалоўскі. — Аўтаматам прымушалі чытаць недарэчлівага газеткі таго кручкага ногага Гібелльса. Немец вешаў нашых лепшых людзей і выхваляўся гэтым, заганяў усіх жыхароў на плошчу. Забіць чалавека немцу нішто.

Адзін гамбургскі душагуб загадаў забіць 7-месячнае дзіця грамадзянкі Марусі Байдзецкай. Фашысцкі галаварэзы закалолі дзіцёштыкамі за тое, што ў яго неарыйская кроў.

Або вось такі факт. Мария Сотнікова ішла па ваду. Праз рэчку Сож немцы бу-

давалі мост. І да Марыі звирнуўся нямецкі інжынер:

— Маладзіц, бач — карош мост?

— Гачу, але ён табе не надоўга, — алказала Марыя і пайшла сваёй дарогай.

На другі дзень раніцай Марыю Сотнікову, маді двух малых дзяцей, фашысцкія ірады расстрялялі. І на гэтым прычыне бургамістр горада сабраў усіх сваіх сабачых „агітатораў“, якімі загадаў апавяціць насељніцтва, што так будзе з кожным жыхаром горада, які скажа двухсэнсава слова. Вось яна, нямецкая „пропаганда“.

Пракладце немцу і яго пра-

гандзе!

... Пасля выгнання немца з Чэркава Дэмітрый Сцяпанавіч Асмалоўскі сам стаў актыўным агітаторам. Ён разгуляў працаваць на сваім участку, расказвае аб зверствах немцаў-душагуб, аб задачах аднаўлення горада. У Чэркаве хутка

дарка. Абсталяван лесапільны завод, працуе МТС, калектыв якой адрамантаваў ужо 12 трактароў. Аб усіх гэтих падзеях і расказвае агітатор.

У яго сшытку паяўляюцца ўсё новыя і новыя запісы праведземых і мяркуемых гутарак: „Сіроты і клопаты аб іх“, „Ачыстка снегу на мастах і дарогах“, „Падарункі чырвоным воінам“, „Дапамога ў будаўніцтве хаты Насці Кулішавай“. Усю свою агітацию тав. Асмалоўскі накіроўвае на хутчайши і канчатковы разгром ворага і залечванне ран нашай гаспадаркі, спаленай і арабаванай немцамі, якіх ён ненавідзіць усімі сіламі сваёй душы.

... Калгас „Завет Леніна“. Тут умела праводзіць палітычна-масавую работу агітатор Анастасія Крыксіна. Вечарамі яна чытае калгаснікам і калгасніцам газеты, журналы, расказвае аб важнейшых рашэннях партыі і урада, аб герайчных чырвоных воінах. Нядайна тав. Крыксіна праўляла з калгаснікамі гутарку

на тэму: „Як людзі совецкага тыла дапамагаюць Чырвонай Арміі граміць ворага“. Праслушаўшы гутарку, калгаснікі тут-же рашылі паслаць на фронт падарункі. Назаўтра яны сабралі дзесяткі пудоў хлеба, многа мяса, індывідуальных пасылак.

Прыкладу калгаса „Завет Леніна“ паследвалі другія калгасы Верамееўскага сельсовета. На працягу трох лістопадаў калгасы здалі ў фонд Чырвонай Арміі каля 1.000 пудоў збожжа, 528 пудоў мяса, 5195 пудоў бульбы і многа іншых сельскагаспадарчых прадуктаў.

Заслужаным аўтарытэтам сярод насељніцтва карыстаецца Ганна Цімафеевна Церахава. З 140 дамоў тут уцалела толькі 30, і агітатор настаяў сваёй першачарговай задачай — дапамагчы праўленню калгаса хутчэй аднавіць гаспадарку. Тав. Церахава правяла аб гэтым некалькі гутарак, якія ўзнімаюць у калгаснікаў ірвеннене да працы. Зараз у калгасе пабудаваны клеці, абагулены коні. Вялікая ўвага калгасні-

камі звернута на насенне. Яно ўжо поўнасцю засыпаны.

З кожным днём растуць рады агітатораў, павышаюцца іх аўтарытэт сярод насељніцтва. У раёне створана 17 агіткалетвываў, у якіх налічваецца 216 агітатораў. Пры кожным агіткалетвыве працуе бібліятэка палітычнай і мастицай літаратуры. Наладжана вучоба агітатораў. Апрача гэтага, у раёне алкрыта 10 хат-читальні. У большасці калгасаў рэгулярна праводзяцца заняткі па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна „Аўтакалектыўныя вайны Савецкага Саюза“.

Сярод агіткалетвываў вызначыліся агіткалетвывы Верамееўскага, Шароеўскага і Ушакоўскага сельсоветаў. Дзякуючы добра наладжанай масава-палітычнай работе, калгасы гэтих советаў паспяхова аднаўляюць сваю гаспадарку і ўзорна рыхтуюцца да вясновай сяўбы.